

Karavan Eğitimi Videoları • Kaynaklar

Daha Yeşil Yarınlar için Hassas Tarım: Sürdürülebilir Tarım Savunuculuğu • Faaliyet 19: Hassas tarım için gezici karavan eğitimi

Dört eğitim videosunda geçen her rakam ve olgu aşağıdaki resmî ya da kurumsal kaynaklara dayanır. Her olgu için videodaki ifade, ekranda gösterilen kaynak satırı, belgenin adı ve adresi, belgedeki yeri ve birebir alıntı verilmiştir. Adreslere erişim tarihi: 15 Ekim 2026 (Bölüm 3'teki portakal örneğinin dayanakları: 20 Ekim 2026).

1

Bölüm 1

Ekrandaki kaynak satırı: BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), 2021

"Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'ne göre dünyadaki her 6 çiftlikten 5'i 20 dönümden küçük; dünyanın yiyeceğinin yaklaşık üçte birini bu küçük çiftlikler üretiyor."

Ekranda: 6 çiftlikten 5'i < 2 hektar (20 dönüm) • yiyeceğin ≈ %35'i

Kaynak Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) haber bülteni "Small family farmers produce a third of the world's food", 23.04.2021

Adres <https://www.fao.org/newsroom/detail/small-family-farmers-produce-a-third-of-the-world-s-food/en>
Yer: 2. paragraf

Alıntı "Five of every six farms in the world consist of less than two hectares, operate only around 12 percent of all agricultural land, and produce roughly 35 percent of the world's food"

2

Bölüm 1

Ekrandaki kaynak satırı: Proje web sitesi, 2025

"Şanlıurfa, Adana, İzmir, Ankara ve Sakarya'da ... birer lavanta tarlası kuruldu" (pilot tarlalar)

Kaynak Sürdürülebilir Hasat, haber "Beş İlde Pilot Tarlalarda Lavanta Ekimi Gerçekleştirildi", 20.01.2025

Adres <https://www.surdurulebilirhasat.org.tr/bes-ilde-pilot-tarlalarda-lavanta-ekimi-gercekleştirildi/>
Yer: haber metni

Alıntı "Projemiz kapsamında Şanlıurfa, İzmir, Ankara, Adana ve Sakarya'da belirlenen pilot tarlalarda lavanta ekimi tamamlandı."

3

Bölüm 1

Ekrandaki kaynak satırı: Pilot uygulama iş tanımı, 2024

"her ilde yaklaşık 10 dönümlük"

Kaynak Proje, EK-1 İş Tanımı "Hassas Tarım Pilot Uygulama Sahalarının Oluşturulması Hizmet Alımı" (IPA III/2023/451-911/002)

Adres https://www.surdurulebilirhasat.org.tr/wp-content/uploads/2024/03/EK_1IsTanimi_pilotuygulama1.docx
Yer: md. 2.1 ve 7

Alıntı "her biri 10 dönüm büyüklüğünde toplam 5 adet tarım arazisinin kiralanmasından yüklenici firma sorumludur."

4

Bölüm 1

Ekrandaki kaynak satırı: yok (yalnız anlatımda geçer)

"Bir de örnek başarı videolarımız var: gelin, çiftçi deneyiminden öğrenelim."

Ekranada: "Örnek başarı videoları" başlıklı genel video paneli (genel çiftçi figürü; gerçek kişi, ad, alıntı yok)

Kaynak Proje ekibi beyanı (TARIMKON), 20.10.2026

Adres yazılı yayın yok
Yer: proje ekibinin karavan materyali geri bildirimi

Alıntı "örnek başarı videolarımız var çiftçi deneyiminden öğrenelim"

5

Bölüm 2

Ekrandaki kaynak satırı: Devlet Su İşleri (DSİ), 2024

"Türkiye'de kullanılan suyun %77'si tarımda."

Ekranada: 57 milyar m³ suyun %77'si tarımda

Kaynak Devlet Su İşleri (DSİ) haber "Su Kaynaklarını Verimli Kullanalım. Tedbirlere Uyalım.", 24.06.2024

Adres <https://www.dsi.gov.tr/Haber/Detay/12848>
Yer: "Modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması"

Alıntı "57 milyar metreküp suyun %77'lik kısmı ise tarım sektöründe harcanmaktadır."

6

Bölüm 2

Ekrandaki kaynak satırı: BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), 1989

"Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'ne göre salmada suyun yaklaşık %60'ı bitkiye yarar, damlada %90'ı; tabii iyi yönetilirse."

Ekranada: salma %60 · yağmurlama %75 · damla %90 (gösterge değer, iyi yönetilen sulama)

Kaynak Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Irrigation Water Management Training Manual No. 4: Irrigation Scheduling, 1989

Adres <https://www.fao.org/4/t7202e/t7202e08.htm>
Yer: Annex I, Table 8

Alıntı "Surface irrigation (border, furrow, basin) 60%" · "Sprinkler irrigation 75%" · "Drip irrigation 90%" ·
"Lack of discipline may lower the values"

7

Bölüm 2

Ekrandaki kaynak satırı: DSİ, 2025

"Devlet Su İşleri'nin sensörlü sulama projelerinde, Adana dahil üç ilde, %40'a varan su tasarrufu sağlandı."

Kaynak Devlet Su İşleri (DSİ) haber "Yapay Zeka Destekli Sulama Otomasyonu ile Su Tasarrufu", 07.04.2025

Adres <https://www.dsi.gov.tr/Haber/Detay/15112>
Yer: haber metni

Alıntı "2024 yılı sonuna kadar Adana, Afyonkarahisar ve Denizli illerinde hayata geçirdiğimiz projelerde yüzde 40'a varan su tasarrufu sağlandı."

8

Bölüm 3

Ekrandaki kaynak satırı: Tarım ve Orman Bakanlığı, 2025

"2025'te şubat, mart ve nisan donlarından etkilenen 65 ilde, 16 ürün için destek ödemesi yapıldı."

Kaynak Bakanlık haber "Zirai Dondan Etkilenen Çiftçilere Destekleme Ödemesi Yapılacak", 14.09.2025

Adres <https://www.tarimorman.gov.tr/Haber/6733/Zirai-Dondan-Etkilenen-Ciftcilere-Destekleme-Odemesi-Yapilacak>

Yer: haber metni

Alıntı "Kararla bu yılın şubat, mart ve nisan aylarında meydana gelen zirai don olayından etkilenen 65 ilde, 16 ürün için destekleme ödemesi yapılacaktır."

9

Bölüm 3

Ekrandaki kaynak satırı: yok (yalnız anlatımda geçer)

Hasan Amca'nın repliğindeki ürün: "Geçen kış bir gece don vurdu. Sabah kalktık, portakallar dalında donmuş." Portakal, 2025 don desteğindeki 16 üründen biri; Adana (pilot il) 65 ilden biri (karakter repliği; olgu kartı değil)

Kaynak Resmî Gazete, 14 Eylül 2025, Sayı 33017: Cumhurbaşkanı Kararı 10396 "2025 Yılında Meydana Gelen Zirai Don Nedeniyle Ürünleri Hasar Gören Çiftçilere Destekleme Ödemesi Yapılmasına İlişkin Karar"

Adres <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2025/09/20250914-8.pdf>

Yer: EK-1 İl Listesi (sıra 1 Adana; ayrıca 6 Ankara, 32 İzmir, 53 Sakarya, 57 Şanlıurfa) · EK-2 Ürün ve Maliyet Listesi (sıra 13 Portakal)

Alıntı "EK-1 İL LİSTESİ ... 1 Adana" · "EK-2 ÜRÜN VE MALİYET LİSTESİ ... 13 Portakal 6.000"

10

Bölüm 3

Ekrandaki kaynak satırı: Meteoroloji Genel Müdürlüğü (MGM)

"Meteoroloji'nin zirai don uyarısı, 5 günlük don riskini haritada gösterir."

Kaynak MGM "Zirai Don Uyarı Sistemi" sayfası

Adres <https://mgm.gov.tr/tarim/zirai-don-uyari-sistemi-harita.aspx>

Yer: sayfa başlıkları

Alıntı "Zirai Don Uyarı Sistemi" · "5 Günlük Zirai Don Risk Tahmin Haritaları"

11

Bölüm 3

Ekrandaki kaynak satırı: BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)

"Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'ne göre dünyada her yıl ürünün %40'a kadarı zararlı ve hastalıklar yüzünden kaybolur."

Kaynak Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Plant Production and Protection, "About"

Adres <https://www.fao.org/plant-production-protection/about/en>

Yer: giriş

Alıntı "Every year, up to 40 percent of global crop production is lost due to plant pests and diseases."

12

Bölüm 3

Ekrandaki kaynak satırı: Copernicus (AB)

"Avrupa Birliği'nin Copernicus uyduları tarlanızın üstünden yaklaşık 5 günde bir geçer; görüntüler ücretsizdir."

Kaynak AB Copernicus "Access data" + SentiWiki Sentinel-2 görev sayfası

Adres <https://www.copernicus.eu/en/access-data> · <https://sentiwiki.copernicus.eu/web/s2-mission>

Yer: erişim · görev tanımı

Alıntı "made available and accessible to any citizen, and any organisation around the world on a free, full, and open basis." · "designed to give a high revisit frequency of 5 days at the Equator."

"Türkiye'de Bakanlığın kurduğu 8.933 tarım kooperatifi var: tarımsal kalkınma, sulama, su ürünleri ve pancar ekicileri kooperatifleri. Bunların 2,2 milyon ortağı var."

Ekranada: 8.933 kooperatif · 2,2 milyon ortak · Tarımsal kalkınma · sulama · su ürünleri · pancar ekicileri

Kaynak İstatistik Bülteni "Tarımsal Amaçlı Örgütler, 2025", Sayı 080, 01.10.2026

Adres <https://istatistik.tarimorman.gov.tr/Sayfa/Detay/2388>

Yer: "Öne Çıkanlar"

Alıntı "Bakanlığımız tarafından kuruluşu gerçekleştirilen Tarımsal Kalkınma, Sulama, Su Ürünleri ve Pancar Ekicileri Kooperatifleri olmak üzere 8.933 birim kooperatifi bulunmaktadır. Bu kooperatiflerin ortak sayısı 2.200.525'dir."

"Bu projenin hedeflerinden biri de kâr amacı gütmeyen bir Hassas Tarım Kooperatifi kurmak."

Kaynak Sürdürülebilir Hasat ana sayfa, faaliyetler

Adres <https://www.surdurulebilirhasat.org.tr/>

Yer: faaliyet listesi

Alıntı "Kâr amacı gütmeyen bir Hassas Tarım Kooperatifi kurulması"

"Damla, yağmurlama, hatta sensörlü akıllı sulama için devlet hibesi de var; kooperatifler de başvurabiliyor, kadınlar ve gençler öncelikli."

Kaynak Tebliğ No 2026/10 "Kırsal Kalkınma Yatırım Programı Kapsamında Tasarruflu Tarımsal Sulama Sistemlerine Yönelik Yatırımların Desteklenmesi", Sayı 33213

Adres <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2026/04/20260403-10.htm>

Yer: md. 8, 10(2)(c), 11(3)

Alıntı "1) Damla sulama. 2) Yağmurlama." · "2) Akıllı sulama/otomasyon sistemleri (sensör , kontrol, uzaktan yönetim)." · "Sulama kooperatifleri, tarımsal kalkınma kooperatifleri ... tüzel kişi olarak başvuru yapabilirler." · "Birinci derece tarımsal amaçlı örgütler, kadınlar ve gençler tarafından gerçekleştirilen başvurular öncelikli olarak değerlendirilir."

Daha Yeşil Yarınlar için Hassas Tarım: Sürdürülebilir Tarım Savunuculuğu projesi, Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir. Bu yayının içeriğinin tüm sorumluluğu Uluslararası Tarım ve Gıda Konfederasyonuna aittir ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.